

Fő eredmények

2018- ...

ER Füzetek - sorozat az eredmények lényegretörő bemutatására

Az "**Erdőrezervátum Füzetek**"

kiadványsorozatban tudományos-ismeretterjesztő összefoglaló dolgozatokat közlünk egy-egy felmért erdőrezervátumról. Az első "ER Füzetek"-et 2018-ban indítottuk útjára. A továbbiakban évi 1-3 (vagy több) elkészítését tervezzük.

2015-2020

További egy-egy erdőrezervátum ...

A program finanszírozása továbbra is minimális - 2015-től évente egy-egy újabb erdőrezervátumot mértünk fel a HNPI támogatásával, részben pedig önerőből.

Ezek a következők voltak: 2015/16 - **Bockerek-erdő ER** alapfelmérés befejezése; DINPI ER-ok 2014-es jégtörésének mintavételes felmérése (DINPI: Pilis-oldal, Nagy Istrázsa, Száz-völgy, Kísszénás, Csörgő-völgy, Kékes); 2017/18 - **Fényi-erdő ER** alapfelmérése; 2018 - Újszentmargitai **Tilos-erdő ER** alapfelmérése; 2019 - **Baktai-erdő ER** alapfelmérése; 2020/21 - **Szalafő ER** újrafelmérés (önerő); 2020/21 - **Vaskereszt ER** (önerő) alapfelmérése.

2016-ban a DINPI számára elkészítettünk egy **Cincér ismeretterjesztő** különszámot.

2013-2014

Informatikai fejlesztések - az ER HTV adatbázis és az új honlap beindítása

Az ER HTV adatbázis központilag kezeli a **hosszú távú alapfelmérések** adatait. Az adatbázist az MTA ÖK fejleszti és üzemelteti. A fő fejlesztési szakasz, majd az informatikai rendszer és az adatfeldolgozás folyamatának tesztelése 2013-ban befejeződött. Ősszel elkezdtük a korábbi felmérések során kitöltött és archivált **FAÁSZ, ÚJCS és ANÖV adatlapok** feldolgozását - az adatbevitelt és ellenőrzést folyamatosan végezzük.

2013-ban megújítottuk az **Erdőrezervátum Program honlapját** is, amely új technológiai alapokon (Drupal CMS), új serveren, kibővített tartalommal és új köntösben született újjá 2014 elején. A korábbi honlap tartalmának nagy részét áthoztuk, ugyanakkor újabb adatbázisokat építettünk és töltöttünk fel, majd az egészet Drupal 7-es verzió alá konvertáltuk.

A honlap és az ER HTV adatbázis között kialakítottunk egy közvetlen kapcsolatot, amely aggregált lekérdezéseket tesz lehetővé, például:

A felmért és feldolgozott **mintavételi pontok (MVP)** száma:

A faállomány-szerkezetben felmért és feldolgozott **élő fák v. cserjék** száma:

Egyes tartalmak elérése [regisztrációhoz](#) és 'regisztrált' vagy 'ER partner' hozzáférési jogosultsághoz kötött.

2008- ...

Évente 1-1 újabb alapfelmérés

2008/2009-től **évente csak egy-egy újabb erdőrezervátum** felmérését végeztük el, mivel a program finanszírozása jelentősen visszaesett. Az újabb felmért erdőrezervátumok: 2008/09 - bükki Őserdő, 2009/13 - Kőszegi-forrás, 2010/11 - Kecskés-galya, 2011/13 - Nagy Istrázsa-hegy, 2012/13 - Bükkhát és Juhdöglő-völgy, 2013 - Vétyem, 2014 - Dédai-erdő, 2014/15 - Bockerek. Mindenhol kiépítettük az ERDŐ+h+a+l+ó-t, amelyek mintavételi pontjaiban elvégeztük a FAÁSZ, ÚJCS és ANÖV felméréseket. Azonban a termőhelyvizsgálatokat és a talajtérképezést - az Őserdő kivételével - a program nem tudta finanszírozni.

2003-2009

Az ER HTV felmérés módszertan részleteinek kidolgozása és tesztelése

2003 és 2009 között alakítottuk ki a hosszú távú általános mintavételi tervet, és végeztük el a **faállomány-szerkezet**, az **újulati és cserjeszint**, továbbá az **aljnövényzeti felmérés** egységes módszerének kidolgozását. Egymáshoz illesztettük a módszertani modulokat, és megvitattuk a terepi tesztelések tapasztalatait. Mindezeket az erdőrezervátum-kutatók baráti találkozóin (2006 - Sopron, 2007 - Vácrátót, 2008 - Pénzesgyőr, 2009 - Felsőtárkány) és munkacsoport megbeszéléseken (2004 - Várkút, majd Felsőtárkány, 2005 - Vácrátót, 2007 - Budapest, 2008 - Budapest) vitattuk meg. Elképzeléseinket a **Hidegvíz-völgy**, a bükki **Vár-hegy**, és a **Kékes-Észak** erdőrezervátumok felmérése során teszteltük, miközben továbbiak (Szalafő Őserdő, bükki Őserdő és

Kőszegi-forrás) felmérését is elkezdtek.

2001, 2002, 2009

"ER, Az erdőrezervátum-kutatás eredményei" - ISSN 1587-7272

Örömteli és ünnepi alkalom mind az erdészeti, mind az ökológiai szakterület számára, hogy egy új, fontos publikációs fórummal gazdagodik a hazai tudományos közélet, amely az *ER, Az erdőrezervátum-kutatás eredményei* címet viseli.

1998-1999

Az erdőrezervátumok (második) országos felmérése

Az erdőrezervátumok első szemlélését és kijelölését - a területek kiválasztásának fő céljával - a KTM-FM Országos Erdőrezervátum Bizottság, három regionális munkacsoport tevékenységére alapozva, a 90'-es évek elején elvégezte.

A második szemlélésnek vagy "országos felmérésnek" az elsődleges feladata már az volt, hogy a kutatási céloknak és stratégiának megfelelően a 63 korábban kijelölt erdőrezervátumot erdődinamikai kutathatósági alkalmassága szerint osztályozza.

A felmérési módszertan alapjait a soproni Hidegvíz-völgy Erdőrezervátum bejárása és értékelése során fektettük le. Az egységes adatlapot és a felmérési, kitöltési útmutatót Horváth Ferenc, Bartha Dénes, Berki Imre, Bidló András, Bölöni János, Czájlik Péter, Esztó Piroska, Király Gergely, Kovács Gábor, Somogyi Zoltán, Standovár Tibor, Traser György és Víg Péter dolgozta ki. Az országos felmérést Aszalós Réka, Bartha Dénes, Bidló András, Bölöni János, Czájlik Péter, Dénes Andrea, Farkas Tünde, Juhász Magdolna, Kovács Gábor, Kun András, Lesku Balázs, Madas Katalin, Molnár Zsolt, Nagy József, Ortmanné Ajkai Adrienne, Papp Mária és Szmorad Ferenc végezte el.

A felmérés dokumentumait - az erdőrezervátum és erdőrészlet szintű leírásokat (adatlapokat), valamint a dokumentumfényképeket - az Erdőrezervátum Program Archívumában őrizzük.

Az erdőrezervátumok kutatás szempontú besorolása az 1999 augusztus 26-án rendezett záróértekezleten született meg (Besorolás '99). Az értekezletet Horváth Ferenc vezette, amelyen Barabás Sándor, Bartha Dénes, Bölöni János, Bidló András, Czajlik Péter, Dénes Andrea, Esztó Piroska, Farkas Tünde, Juhász Magdolna, Lesku Balázs, Madas Katalin, Mázsa Katalin, Molnár Zsolt, Pásztty Gabriella, Somogyi Zoltán (levélben fejtve ki véleményét), Standovár Tibor, Szmorad Ferenc, Temesi Géza és Vajda Zoltán vettek részt. A kutatás szempontú besorolás kategóriáinak leírása, eredménye és az erdőrezervátumok rövid jellemzése a Horváth & Borhidi (2002) szerkesztette könyvben jelent meg, amelyből e honlap erdőrezervátumokat ismertető része is épült.

Az adatok számítógépes feldolgozását és első értékelését 2003-ban végeztük el. A felmérés során 1870 erdőrészletről készült egységes módszer szerinti leírás, készült továbbá több, mint 1000 állomány-fénykép is, amelyek felvételi pontját (helyszínét) térképen dokumentáltuk. Az adatbázis a következő adatokat tartalmazza: az erdőrezervátum azonosítója, neve, község, tag, részlet, területe, a faállomány (erdőhasználati) tipizálása, az aktuális és potenciális erdőtypus, a faállomány változásában várható folyamatok, különleges élőhelyek jelenléte, vadrágás, vadtaposás, feltalaj minősítése, invázió szempontjából történő besorolás, vadkár szempontjából történő besorolás.

A felmérést követően készült egy előzetes értékelés, amelynek legfőbb megállapítása, hogy az erdőrezervátumok jelentős részében (22-ben a 63-ból, 35%) az általános hazai állapotokat elérő vagy meghaladó veszélyeztetettség áll fenn: 1) a természetes vadeltartó képességet messze meghaladó túltartott vadállomány; 2) a védőzónában változatlan koncepcióval és technológiával folytatott fahasználati munkálatok; 3) tájidegen fafajok invazív fellépése következtében. Mindez felhívta a figyelmet az erdőrezervátumok gyakorlati védelmének szükségességére, amely az ún. "hosszú távú fenntartási tervek" ill. a természetvédelmi kezelési tervek kidolgozásában és érvényesítésében valósul meg.

Finanszírozó: KVM TvH

1997-2002

A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei

Alapozó könyv, amely összefoglalja az eddig tett erőfeszítések eredményeit: értelmezés, európai kitekintés, jogszabályok és szabályozások, erdőrezervátumok, célkitűzések, kutatási stratégia és módszerek ...

A könyv szerzői: Bartha Dénes, Bidló András, Borhidi Attila, Bölöni János, Czajlik Péter, Esztó Piroska, Forró Edit, Hahn István, Horváth Ferenc, Kovács Gábor, Maglóczy Zsófia, Mázsa Katalin, Oroszi Sándor, Siller Irén, Somogyi Zoltán, Standovár Tibor, Temesi Géza és Traser György.

Horváth F., Borhidi A. (szerk.) (2002): A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest, pp. 289. A KvVM Természetvédelmi Hivatalának tanulmánykötetei 8.

1997- ...

Az ER Archívum létrehozás és fejlesztése

Az **Erdőrezervátum Program Archívumát** azzal a céllal hoztuk létre, gondozzuk és gyarapítsuk és egy központi helyen biztosítjuk a hazai erdőrezervátum kutatással kapcsolatos információk, eredmények elérhetőségét és megmaradását. Az ER Archívumban két gyűjteményt gondozunk: a

["Publikációk"](#)

-at és külön a ["Jelentések, dokumentumok, adatlapok, jegyzőkönyvek, kiadatlan dolgozatok"](#)

-at. E gyűjtemények katalógusa nyilvános, a digitális tartalmak elérhetősége (amennyiben vannak) azonban a honlapon való regisztrációhoz kötött.

Az ER Archívum gyarapítása és gondozása önkéntesen történik, minden információt vagy segítséget szívesen fogadunk.

1991-1996, 2000

Az erdőrezervátumok jogi védelmének megteremtése

A 3581/1991. számú kormányhatározat az FM és KTM közös feladatává tette a hazai erdőrezervátum-hálózat kijelölését és fenntartását.

Az 1996. évi - A természet védelméről; Az erdőről és az erdő védelméről; A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló - LIII., LIV. és LV. törvények rendezik az alapfogalmakat és az erdőrezervátumok jogi helyzetét.

A természet védelméről szóló törvény 29. paragrafusa védett természeti területi járulékos kategóriaként bevezette az "erdőrezervátum" fogalmát, és a védett természeti területi alapkategóriába soroló erdőrezervátummá nyilvánítással a természetvédelemért felelős minisztert hatalmazta fel.

Az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény védelmi elsődleges rendeltetésű védett erdőnek tekinti "a természetközeli erdei életközösség megőrzését, fejlődésének kutatását szolgáló erdőrezervátum"-ot.

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló törvény szerint a természet védelméhez fűződő érdekből különleges rendeltetésűvé nyilvánítható többek között az a vadászterület vagy annak az a része, ahol erdőrezervátum található.

A korábban védetté nyilvánított területeken kijelölt 49 terület erdőrezervátummá nyilvánító rendeletei 2000-ben jelentek meg. A fennmaradó 14 erdőrezervátum céljára kiválasztott terület esetében a nem védett erdőrészeltek védetté nyilvánításának előkészítése még folyamatban van.

Csatolt dokumentum: [ER_masodik_orzagos_felmeres_az_archivumban_eredm2.jpeg](#)10.01
[ER_A_hazai_konyv_eredm3.jpeg](#)14.58 KB